

Teoria i Anàlisi de la Ràdio**2013/2014**

Codi: 103049

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Armand Balsebre Torroja

Correu electrònic: Armand.Balsebre@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits específics. És una continuïtat dels coneixements, competències i habilitats adquirides a Història de la ràdio i la televisió (segon) i Programació en ràdio i televisió (tercer), en relació també amb Gèneres radiofònics (quart). Les sessions s'imparteixen indistintament en català i castellà, però la llengua vehicular majoritària és el català.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Història i Estètica de la Comunicació Audiovisual, la qual es desenvolupa al llarg del segon, tercer i quart curs del Grau. Es tracta d'una matèria formada per vuit assignatures, l'objectiu principal de les quals és proporcionar coneixements específics sobre l'estètica i la dimensió històrica i expressiva dels mitjans de la Comunicació Audiovisual.

En el cas concret de Teoria i Anàlisi de la Ràdio es vol formar l'estudiant en un nivell superior de la dimensió estètica, expressiva i comunicativa de la Ràdio, amb les pautes teòriques necessàries per aprofundir en els valors específics de la Ràdio com a mitjà d'expressió i comunicació, en relació amb la resta de mitjans audiovisuals i les arts sonores. A partir de l'audició i anàlisi de diferents programes de ràdio proposats pel professor, a manera de models representatius i unitats didàctiques autònomes, l'assignatura fa un recorregut transversal per diferents períodes de la història de la ràdio i per diferents formats, gèneres i propostes expressives, cercant un ús integral de la ràdio com a mitjà de difusió, comunicació i expressió.

Competències

Comunicació Audiovisual

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Contextualitzar els mitjans audiovisuals i la seva estètica des d'una dimensió històrica.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.

- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea
- Gestionar el temps de manera adequada.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Aplicar els principis teòrics a l'anàlisi dels processos audiovisuals.
3. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
9. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
10. Gestionar el temps de manera adequada.
11. Identificar els fenòmens i plantejar els problemes teòrics relatius a la comunicació audiovisual.
12. Identificar les interaccions entre la història, l'estètica i la comunicació audiovisual.

Continguts

- 1.- LA SUBVERSIÓ DE GÈNERES. CAS "LA GUERRA DELS MONS".
- 2.- LA FUSIÓ DE GÈNERES. CAS "TAXI KEY".
- 3.- LA DIMENSIÓ REALISTA DEL TEMPS RADIOFÒNIC. CAS "LA SENTENCIA SE CUMPLIRÁ A LAS 12".
- 4.- LA DIMENSIÓ RADIOFÒNICA DE L'ESPAI REAL. LES RETRANSMISSIONS (1).
- 5.- LA DIMENSIÓ ESPECTACULAR DEL "DIRECTE". LES RETRANSMISSIONS (2).
- 6.- LES GRAN VEUS DE LA HISTÒRIA DE LA RÀDIO (I). LES VEUS DE LA FICCIÓ.
- 7.- LES GRAN VEUS DE LA HISTÒRIA DE LA RÀDIO (II). LES VEUS DE LA COMUNICACIÓ I L'ENTRETENIMENT.
- 8.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE L'HUMOR.
- 9.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE LES EMISSIONS MUSICALS.
- 10.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE LES TERTÚLIES.

Metodologia

L'assignatura incorpora al nou àmbit formatiu sobre la teoria i l'anàlisi del mitjà radiofònic els coneixements previs adquirits per l'estudiant a les assignatures sobre llenguatge radiofònic, història i programació de la ràdio i la televisió. Els continguts teòrics de les lliçons magistrals porten el pes principal de la conceptualització de l'assignatura. Les lliçons magistrals tindran una durada de dues hores i es duran a terme en una aula dels Laboratoris. Durant aquestes sessions es procedirà a l'audició i anàlisi dels programes de ràdio escollits pel professor com unitats didàctiques de referència. Les sessions dels seminaris tindran una durada de 60 minuts, amb participació dels estudiants a la discussió sobre dels conceptes teòrics exposats a les classes teòriques. El temps que l'estudiant dedicarà a la preparació dels exercicis escrits sobre el contingut dels seminaris s'adscriu al temps de treball autònom que correspon a aquesta assignatura, conjuntament amb les lectures i audicions complementàries proposades pel professor.

Els alumnes tindran publicat setmanalment al Campus Virtual l'esquema i planificació de les lliçons i exercicis

a realitzar.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 5, 7, 11, 12
Seminaris	15	0,6	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Activitats d'avaluació	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Tutories	7,5	0,3	2, 3, 4, 6, 10, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Lectures, audicions, preparació exercicis	82,5	3,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Avaluació

Avaluació

El sistema d'avaluació continuada està integrat per dos elements diferenciats: una fitxa tècnica de cadascuna de les audicions analitzades a les classes teòriques i discutides als seminaris, i un treball final d'anàlisi d'un programa escollit per l'estudiant. Cadascun d'aquests dos elements s'ha d'aprovar amb un mínim de 5 punts sobre 10 per a superar l'assignatura. El pes d'aquests dos elements és el següent:

- a) Exercici teòric: 30%
- b) Treball final d'anàlisi d'un programa: 70%

Els criteris d'avaluació estan directament relacionats amb els resultats d'aprenentatge. La qualificació final de l'estudiant vindrà principalment determinada pel treball final. Les qualificacions obtingudes a les fitxes tècniques identifiquen el nivell de progressió i qualitat del treball de l'estudiant, però només representen el 30% de la nota final.

Activitats de reavaluació

Les darreres tres setmanes del curs es dedicaran a activitats de reavaluació, a les quals es podran acollir els estudiants que compleixin la següent condició: que hagin obtingut una nota entre 3 i 4,9 als exercicis previs sobre les fitxes tècniques d'audició i al treball final. En cap cas es podrà optar a la reavaluació per pujar nota.

Les característiques d'aquesta prova de reavaluació seran puntualment comunicades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici teòric	30%	2,25	0,09	2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12

Bibliografia

BÀSICA:

ARNHEIM, RUDOLF: Estética radiofónica. Gustavo Gili, Barcelona, 1980.

ALCALDE, JESÚS: Música y Comunicación, Fragua, Madrid, 2007.

BALSEBRE, ARMAND: La invasión marciana de Welles o la perfecta verosimilitud de la ficción radiofónica, Cuadernos El Público, nº 37, Madrid, 1988.

BALSEBRE, ARMAND: Historia de la Radio en España. Volumen I (1874-1939), Cátedra, Madrid, 2001.

BALSEBRE, ARMAND: Historia de la Radio en España. Volumen II (1839-1985), Cátedra, Madrid, 2002.

BALSEBRE, ARMAND: El lenguaje radiofónico, Cátedra, Madrid, 2007 (5ª edición).

BERRY, CICELY: La voz y el actor, Alba, Barcelona, 2006.

BUSTOS, INÉS (ed.): La Voz. La técnica y la expresión, Paidotribo, Badalona, 2007 (2ª edición)

CAGE, JOHN: Silence, Wesleyan University Press, Middletown (Connecticut), 1961.

DÍAZ, LORENZO: Luis del Olmo. Protagonista, Planeta, Barcelona, 1999.

GADDA, CARLO EMILIO: L'Art d'Écrire pour la Radio, Les Belles Lettres, Paris, 1993.

GINZO, JUANA Y RODRÍGUEZ OLIVARES, LUIS: Mis días de radio. La España de los 50 a través de las ondas, Temas de Hoy, Madrid, 2004.

KOCH, HOWARD: La emisión del Pánico, Centro de Creación Experimental-Facultad de Bellas Artes, Cuenca, 2002.

MARTÍN, CARMELO: Iñaki Gabilondo. Ciudadano en Gran Vía, El País-Aguilar, Madrid, 1998.

NIETO, JOSÉ: Música para la imagen. La influencia secreta, SGAE, Madrid, 1996.

RODRÍGUEZ BRAVO, ÁNGEL: La dimensión sonora del lenguaje audiovisual, Paidós, Barcelona, 1998.

SCHAFER, R. MURRAY: The Soundscape, Destiny Books, Rochester (Vermont), 1994.

COMPLEMENTÀRIA:

BLANCH, MARGARITA y LÁZARO, PATRICIA: Aula de locución, Cátedra, Madrid, 2010.

FUZELLIER, ETIENNE: Le langage radiophonique, IDHEC, Paris, 1965.

GUTIÉRREZ, MARÍA Y PERONA JUANJO: Teoría y técnica del lenguaje radiofónico, Bosch, Barcelona, 2002.

JAMEUX, DOMINIQUE: Radio, Fayard, Paris, 2009.

JULLIER, LAURENT: El sonido en el cine, Paidós, Barcelona, 2007.

LACK, RUSSELL: La música en el cine, Cátedra, Madrid, 1999.

LAVANDIER, YVES: La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic, Ediciones Internacionales Universitarias, Madrid, 2003.

SCHAEFFER, PIERRE: Traité des objets musicaux, Seuil, Paris, 1966.

